

Description

The area of Gonies, Maleviziou, has a unique and distinctive geological character. Over a distance of two kilometers, visitors can see four of the six tectonic nappes, which are groups of rock formations that cover each other like blankets, and which form the island of Crete. This is also the reason this is the spot with the greatest geo-diversity on the island! The geo-trail follows the small asphalt road heading up from Gonies to the south. It can easily be hiked by young and old, without great differences in altitude or any special dangers or difficulties, since its entire course runs alongside farming roads. At the beginning of the route there are



Θυμάρι, *Thymus capitata* – Πεταλούδα, *Coenonympha thyrus*



exceptional sections in the volcanic rocks, formed 140 million years ago at the bottom of an ocean; they are called Ophiolites (O). These rock formations are mostly serpentines and pyroxenites and they now make up the entire hill of Filiorimos. Along the uphill course one encounters many such rock formations, faults, as well as their contact with the lower rock formations of “Vatos” (V). The best point for us to observe them from is by the traditional windmill, one of the few still preserved in Mylopotamos. By the windmill there are many points where one can see the “Vatos” calcitic slates, which, in fact, bend, creating beautiful facets.

From this point on one has to follow the cemented path that continues south. Very soon the rock formations change and thin layers of sandstone, limestone, clay, flint and chert, which form the flysch of “Pindos” (Pφ) appear. After that, for quite some distance, one encounters alterations of the same rock formations and distinctive brushwood vegetation with burnets (*Sarcopoterium spinosum*), thyme (*Thymus vulgaris*), pink rock-roses (*Cistus creticus*), and Spanish brooms (*Spartium junceum*), while there is the occasional vineyard, olive, walnut and almond grove.

Πεδιλοπαγής
Κενταύρια
Centaurea calcitrapa



Μήκος διαδρομής: 3,95 χιλιόμετρα
Υψόμετρο Τέλους: 620 μέτρα
Χαμηλότερο υψόμετρο: 620 μέτρα
Διάρκεια: 2 ώρες
Βαθμός δυσκολίας: Μικρός
(κατάλληλη για οικογένειες και μαθητές)

Υψόμετρο Αρχής: 620 μέτρα
Μεγαλύτερο υψόμετρο: 720 μέτρα
Μεγ. Υψομετρική διαφορά: 100 μέτρα
Προσφορά νερού: Δεν υπάρχει
Βλάστηση: Φρυγανική, καλλιέργειες

Πρόσβαση

Από την επαρχιακή οδό Ηρακλείου – Ανωγειών.

Αρχή και τέλος διαδρομής

Η διασταύρωση της επαρχιακής οδού Ηρακλείου — Ανωγειών με τον παρακαμπτήριο του οικισμού Γωνιών που οδηγεί προς το οροπέδιο του ΕΒδόμου και το Γωνιανό Αόρι, απέναντι από το χώρο στάθμευσης και τη θέση θέας.

Δυσκολίες Κίνδυνοι

Δεν εγκυμονεί κινδύνους αφού στο σύνολό της κινείται κατά μήκος αγροτικών δρόμων γύρω από τον οικισμό. Προσοχή χρειάζεται στο τελευταίο τμήμα της διαδρομής, μετά τον οικισμό και μέχρι το χώρο στάθμευσης, όπου

Χρήσιμα Τηλέφωνα:

Αστυνομικό Τμήμα Ανωγειών: 28340 32553
Φυσικό Πάρκο Ψηλορείτη, Ανώγεια: 28340 31402

Track length: 3.95 Kms

Finishing point elevation: 620 m.

Highest altitude: 720 m.

Duration: 2 hours

Level of difficulty: Small (Suitable for families and pupils)

Water supply: Only at Gonies

Vegetation: Phrygana, orchards

Starting point elevation: 620 m.

Lowest altitude: 620 m.

Max. altitudinal difference: 100 m.

Access

From the regional road Heraklion – Anogia

Starting and finishing point

Starting and finishing points are the same; the crossroad between the regional Heraklion — Anogia and local road that leads to Evdomos plateau, just opposite view point.

Difficulties – Dangers

Walking along the track does not impose any risk or danger to visitors, as it crosses local and agricultural roads with very light traffic. Only along the last 300 m. of the track, visitors should be very careful because they have to walk along the regional road leading to Anogia, with some moderate traffic depending on time. Also, during summer time visitors should have enough water for the case of high temperatures.

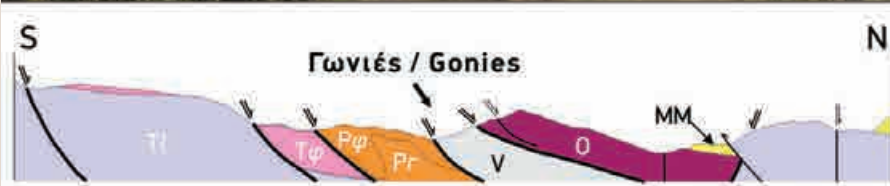
Information

Anogia Police Station : +30 28340 32553

Psiloritis Natural Park, Anogia: +30 28340 31402



Γωνιών Gonies



www.psiloritis-natural-park.gr

Περιγραφή

Η περιοχή των Γωνιών Μαλεβιζίου κατέχει μια μοναδική για όλη την Κρήτη γεωλογική ιδιαιτερότητα. Μέσα σε μια απόσταση δύο χιλμ. ο επισκέπτης μπορεί να δει τα τέσσερα από τα έξι τεκτονικά καλύμματα, τις ομάδες δηλαδή των πετρωμάτων που σκεπάζουν, σαν κουβέρτες ή μια την άλλη, και σχηματίζουν την Κρήτη. Για το λόγο αυτό έχει και τη μεγαλύτερη γεω-ποικιλότητα σε όλο το νησί! Η γεω-διαδρομή ακολουθεί το μικρό ασφάλτινο δρόμο που ανηφορίζει πάνω από τις Γωνιές με κατεύθυνση προς το νότο. Είναι πολύ βαθή για μικρούς και μεγάλους, χωρίς μεγάλες υψομετρικές διαφορές, ιδιαίτερες δυσκολίες και κινδύνους, αφού στο σύνολό της κινείται κατά μήκος των αγροτικών δρόμων της περιοχής.

Στην αρχή της πορείας εμφανίζονται εξαιρετικές τομές των ηφαιστειακών πετρωμάτων που σχηματίστηκαν πριν 140 εκατ. χρόνια στο βυθό ενός ωκεανού και ονομάζονται Οφειολίθοι (O). Τα πετρώματα αυτά είναι κυρίως σερπεντινίτες και πυροξενίτες και σχηματίζουν όλο το λόφο Φιλιόρημος. Κατά μήκος της ανηφορικής διαδρομής συναντούμε πολλές εμφανίσεις των πετρωμάτων αυτών, ρήγματα καθώς και την επαφή τους με τα κατώτερα

πετρώματα της ομάδας του «Βάτου» (V). Το καλύτερο σημείο για να τα παρατηρήσουμε είναι βέβαια δίπλα στον παραδοσιακό ανεμόμυλο, έναν από τους λίγους που σήμερα διατηρούνται στο Μυλοπόταμο. Δίπλα από τον ανεμόμυλο υπάρχουν πολλές εμφανίσεις με τους ασβεστιτικούς σχιστόλιθους του «Βάτου», που μάλιστα κάμπτονται και σχηματίζουν όμορφες πτυχές.

Από το σημείο αυτό θα πρέπει να ακολουθήσουμε την τσιμεντόστρωτη διαδρομή που συνεχίζει προς νότο. Πολύ σύντομα τα πετρώματα αλλάζουν και αρχίζουν να εμφανίζονται λεπτά στρώματα από ψαμμίτες, ασβεστόλιθους, αργιλικά ιζήματα, πυριτόλιθους και ραδιολαρίτες που σχηματίζουν το φλύσχη της «Πίνδου» (Pφ). Στη συνέχεια και για αρκετή απόσταση συναντούμε εναλλαγές με τα ίδια πετρώματα και τη χαρακτηριστική φρυγανική βλάστηση της περιοχής με αστοιβίδες (*Sarcopoterium spinosum*), θυμάρι (*Thymus vulgaris*), λαδανιές (*Cistus creticus*) και σπάρτα (*Spartium junceum*), ενώ διάσπαρτες υπάρχουν μικρές παραδοσιακές καλλιέργειες με αμπέλια, ελιές, καρυδιές και αμυγδαλιές.

Προσεγγίζοντας ένα παλιό λατομείο, τα πετρώματα αλλάζουν και μετατρέπονται σε πλακώδεις ασβεστόλιθους με χαρακτηριστικές πυριτικές εναλλαγές που γρήγορα δίνουν τη θέση τους στους κατώτερους κόκκινους κερατόλιθους της «Πίνδου» (Pr). Είναι από τα πιο όμορφα και εντυπωσιακά πετρώματα που θα συναντήσουμε στην Κρήτη. Πολύ σύντομα και όσο συνεχίζουμε την ανηφορική πορεία θα συναντήσουμε ξανά τα πετρώματα του φλύσχη της «Πίνδου». Η συνέχειά τους όμως διακόπτεται απότομα εξαιτίας ενός ρήγματος που τα κόβει και τα φέρνει σε επαφή με τα κατώτερα τους πετρώματα του φλύσχη της «Τρίπολης» (Tφ). Αυτός αποτελείται από παχιά στρώματα καστανών ψαμμιτών και κροκαλλοπαγών που κάνουν αντίθεση με τα λεπτά στρώματα του φλύσχη της «Πίνδου».

Μέχρι και το διάσελο, όπου θα συναντήσουμε τη διασταύρωση με τον χωματόδρομο που θα ακολουθήσουμε στη συνέχεια για να επιστρέψουμε στο χωριό, τα πετρώματα παραμένουν τα ίδια. Περίπου 50 μ. μετά τη διασταύρωση θα συναντήσουμε τους κατώτερους ασβεστόλιθους της «Τρίπολης» (Tl) που καλύπτουν όλο το τμήμα της ορεινής ζώνης μέχρι και το οροπέδιο του ΕΒδόμου. Η πορεία θα συνεχιστεί προς τον οικισμό ακολουθώντας τους

χωματόδρομους που οδηγούν σε μικρές στάνες, διασχίζοντας διαρκώς τα πετρώματα του φλύσχη της «Τρίπολης». Στην πρώτη μικρή ρεματιά που θα συναντήσουμε θα χρειαστεί να περάσουμε ένα φράχτη και καλό θα είναι να μην ξεχάσουμε να τον κλείσουμε πίσω μας. Πολύ γρήγορα θα τραβήξουν την προσοχή μας γεράκια που εξορμούν από τους μικρούς γκρεμούς που σκεπάζουν το χωριό.

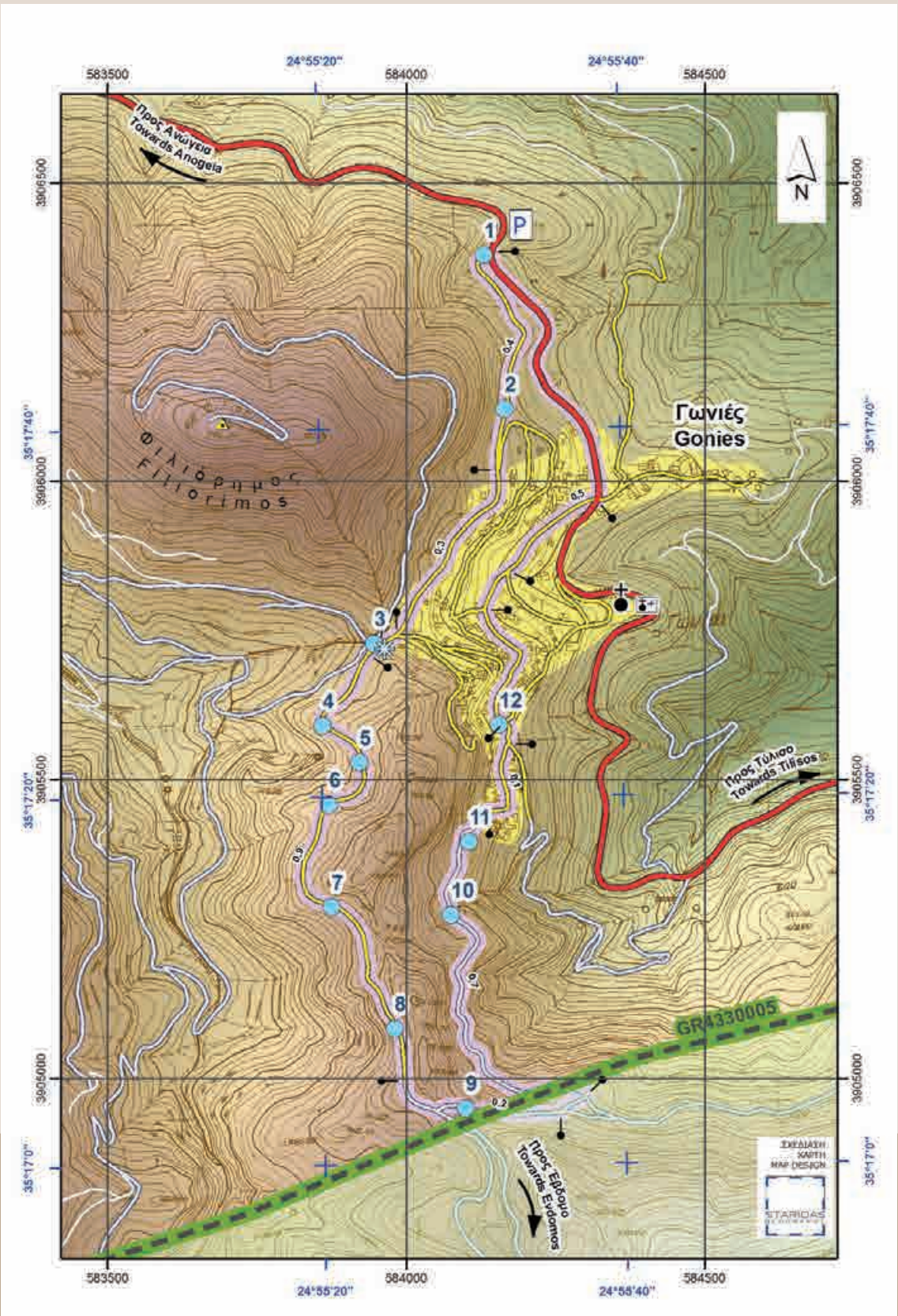
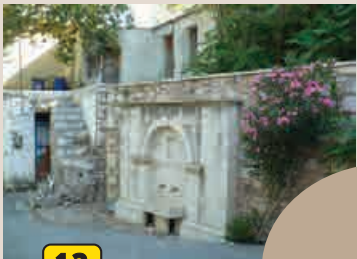
Για να μπούμε στις Γωνιές θα πρέπει να περάσουμε δίπλα από τον τετράγωνο ψαμμιτικό βράχο που δεσπόζει στη διαδρομή και να ακολουθήσουμε το κατηφορικό μονοπάτι πίσω από αυτόν, περνώντας κάτω από τη μεγάλη χαρουπιά (*Ceratonia siliqua*). Η «Πέρα γειτονιά» είναι από τις πιο όμορφες και παλιές του χωριού με πετρόκτιστα σπίτια, αφιδωτές εισόδους και μικρές αυλές, που όμως είναι ερειπωμένα σε μεγάλο τους μέρος. Οι μικρές πλατείες με τα παγκάκια και την πλούσια σκιά θα ξεκουράσουν και θα δροσίσουν τον επισκέπτη. Ακολουθώντας στη συνέχεια τον κεντρικό δρόμο θα διασχίσουμε το

χωριό περνώντας δίπλα από παλιές βρύσες και μικρά καφενεία και θα καταλήξουμε στον επαρχιακό δρόμο Ηρακλείου – Ανωγείων που θα μας οδηγήσει στην αρχή του μονοπατιού. Είναι το μόνο τμήμα που χρειάζεται προσοχή λόγω της διέλευσης οχημάτων. Μερικά χλμ. βορειότερα φαίνονται και τα Νεογενή (MM) πετρώματα της Κρήτης.



Σημεία ενδιαφέροντος / Points of interest

- 1: Οφειόλιθοι / **Ophiolites**
- 2: Επαφή Οφειολίθων – Σχιστολίθων Βάτου / **Ophiolite – Vatos' schist contact**
- 3: Σχιστόλιθοι Βάτου / **Vatos' schist**
- 4: Φλύσχης Πίνδου / **Pindos' flysch**
- 5: Πλακώδης Ασβεστόλιθος Πίνδου / **Pindos' platy limestone**
- 6: Κερατόλιθοι Πίνδου / **Pindos' red radiolarites**
- 7: Ρήγμα Πίνδου–Τρίπολης / **Pindos–Tripolitsa fault**
- 8: Φλύσχης Τρίπολης / **Tripolitsa flysch**
- 9: Επαφή φλύσχη–ασβεστολίθων Τρίπολης / **Tripolitsa flysch–limestone contact**
- 10: Φράκτης / **Fence**
- 11: Ψαμμιτικός βράχος / **Sandstone rock**
- 12: Βρύση / **Fountain**



Upon approaching an old quarry, the rock formations change and turn into platy limestone with typical siliceous alterations that are quickly replaced by the lower red radiolarites of “Pindos” (P_r). It is one of the most beautiful and impressive rock formations encountered on Crete. Very soon on the way up the path visitors once again run into “Pindos” flysch formations. However, these are suddenly interrupted because of a fault cuts them off and brings them into contact with the lower “Tripolitsa” flysch formations (T_φ), which consist of thick layers of brown sandstone and conglomerates, counterpointing the thin layers of “Pindos” flysch.

Up until the mountain pass, at the intersection with the dirt road that leads back to the village, the formations remain the same. Approximately 50 meters after the intersection one encounters the lower “Tripolitsa” limestone (T_l), which covers the entirety of the mountainous region up to and including the Evdomos plateau. The route continues towards the hamlet, following the dirt roads that lead to small pens, constantly crossing “Tripolitsa” flysch rock formations. In the first small ravine one comes across, they have to pass through a gate and it would be good to remember to shut it behind them. Our attention will very soon be attracted by the hawks that launch themselves from the small cliffs standing over the village.

In order to enter Gonia one has to pass by the square sandstone rock that dominates the route and follow the path behind it downhill, passing under the great carob tree (*Ceratonia siliqua*). “Pera geitonia” is one of the oldest and most beautiful neighbourhoods in the village, with stone houses, arched entrances and small yards, which, however, are, for the most part, in ruins. The small piazzas with the benches and the rich shade allow visitors to rest and cool down. Following the main street, one crosses the village passing by the old fountains and small cafes, and ends up at the Herakleion – Anogia regional road, which leads back to the beginning of the trek. It is the only part of the trek that requires attention due to vehicle traffic. Just few kms north the Noogene sediments (MM) of Crete can be found.



11

8